

ELŐTERJESZTÉS a Képviselő-testület ülésére

Tárgy: Budapest Hegyvidék XII. kerület Önkormányzata Településfejlesztési Konceptióját és Integrált Településfejlesztési Stratégiáját megalapozó vizsgálatok elfogadása, valamint döntés a fejlesztési célkitűzésekről

Tisztelt Képviselő-testület!

Önkormányzatunk hat évvel ezelőtt 103/2009. (V.14.) Bp. XII. ker. Hegyvidéki Önk. Kt. határozattal fogadta el az Integrált Városfejlesztési Stratégiáját, mely többek között megalapozta a MOM Kulturális Központ, a Biopiac és a Gesztenyés kert fejlesztését. A beruházáshoz Önkormányzatunk 900 millió forintos támogatást nyert el.

A 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben is fontos szerepe lesz a megfelelően elkészített, megalapozott településfejlesztési dokumentumoknak, ezért szükségessé vált az Integrált Településfejlesztési Stratégia (a továbbiakban: ITS) – korábbi IVS - felülvizsgálata, valamint a Településfejlesztési Konceptió (a továbbiakban: TFK) elkészítése.

Az ITS és a TFK elkészítéséhez a Belügyminisztérium pályázatán szakértői támogatást nyert az Önkormányzat. A tervezőmunka a Belügyminisztérium (BM) KMOP-6.2.1/K-13-2014-0002 Közép-Magyarországi Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban (fővárosi kerületekben) – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása című projektje keretében készül el. 2014. év végén együttműködési megállapodást kötött Önkormányzatunk a Belügyminisztériummal (a továbbiakban: BM), miszerint a TFK és az ITS tervezetét a BM szerződött partnere, ún. regionális szakértői csoport készíti el. A megállapodásnak megfelelően a tervezési munka megindult, melyhez az Önkormányzat irodái is segítséget nyújtanak, a szakmai koordinációt a Várostervezési és Főépítési Iroda látja el.

Az előterjesztés célja a Belügyminisztériummal együttműködésben készülő TFK és ITS megalapozó vizsgálatának és a XII. kerület jövőképeiről, hosszú távú fejlesztési célkitűzéseiről szóló dokumentum elfogadása, melyek alapot nyújtanak a dokumentumok továbbtervezéséhez.

Tervezés jogi háttere: A TFK és az ITS tervezése a 314/2012. (XI.8.). Kormányrendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) előírásai alapján és a 2015 januárjában elfogadott Partnerségi terv szerint, a jelenleg érvényes fejlesztési és rendezési környezethez, az elfogadott dokumentumokhoz (Fejlesztési dokumentumok: Európa 2020 stratégia, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió, Budapest területfejlesztési koncepciója, Budapest 2030 városfejlesztési koncepció, Budapest 2020 ITS, Rendezési dokumentumok: OTrT, BATrT, TSZT, és a kormánydöntések az elfogadott kiemelt beruházási programok) igazodva folyik.

A Hegyvidéki Önkormányzat Jövőképe: **Hegyvidék legyen Budapest legkedveltebb, exkluzív lakó-, pihenő- és szolgáltató kerülete, mely az épített és természeti adottságait kihasználva, intelligens szolgáltatásokkal a lakosságot megtartó életkörnyezetet és életminőséget biztosít.**

A Hegyvidéki önkormányzat alapvető célja – egyben az Európa 2020 stratégia egyik fő célkitűzése is (intelligens, fenntartható és befogadó Európa) – a fenntartható városfejlesztés megvalósítása.

A városfejlesztési célok tematikusan, három szempont – a társadalmi, gazdasági, valamint épített és természeti környezet - célrendszerének felállításával kerültek tagolásra (részletezve a mellékelt dokumentumban).

A Megalapozó vizsgálat - aktuális (2011. évi KSH népszámlálási, valamint 2013. és 2014. önkormányzati vagy egyéb) számszerűsített adatokra, tényekre, tendenciákra támaszkodva – bemutatja a kerület főbb társadalmi, humán közszolgáltatási, gazdasági, városgazdálkodási – és üzemeltetési folyamatait, valamint az épített és természeti környezeti adottságait, összefoglalva mindezek erősségeit, gyengeségeit, problémáit.

A Helyzetértékelés egy olyan dokumentum, mely rövidített formában összefoglalja a helyzetfeltárás ágazati tényadatait és megállapításait. A TFK-ban kijelölt hosszú távú és az ITS-ben meghatározott középtávú fejlesztési irányok a Megalapozó vizsgálatban feltárt adottságok és a hosszú- illetve középtávon elérni kívánt állapot közötti utat jelölik ki. A Megalapozó vizsgálat célja, hogy megfelelő és valós kiindulási alapot szolgáltatson annak érdekében, hogy a TFK és az ITS célkitűzései és intézkedései reálisan kerülhessenek megfogalmazásra a tényleges kerületi szükségletekre támaszkodva, de az objektív lehetőségek figyelembe vételével.

A Kormányrendelet 30. § (4) bekezdés alapján „az önkormányzat dönt a koncepció kiválasztott fejlesztési irányáról, és arról, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel a tervezés alapjának”.

Az előterjesztésben részletezettek és a Kormányrendelet felhatalmazása alapján kérem a Képviselő-testületet a következő határozati javaslatokkal fogadja el a Budapest Hegyvidék XII. kerület Önkormányzata Településfejlesztési Koncepció (TFK) és Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) megalapozó vizsgálatát és az Önkormányzat fejlesztési célkitűzéseit, hogy a dokumentumok a célok mentén továbbtervezhetőek legyenek.

Az előterjesztést véleményezésre megküldtem a Környezetvédelmi és Közbiztonsági, az Oktatási és Kulturális, valamint a Tulajdonosi és Városfejlesztési Bizottságoknak.

A Bizottságok véleményéről a testületi ülésen adok tájékoztatást.

Határozati javaslat:

1. Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a tervezés alapjának az előterjesztés 1. számú melléklete szerinti Hegyvidék Településfejlesztési Koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó vizsgálati munkarészeit.

(döntéshozatal módja: egyszerű többség)

2. Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a továbbtervezéshez az előterjesztés 2. számú melléklete szerint a kerület jövőképét és kerületfejlesztési elveit.

(döntéshozatal módja: egyszerű többség)

3. A Képviselő-testület a megalapozó vizsgálat és a fejlesztési irányok ismeretében felkéri a Polgármestert a tervezési és egyeztetési folyamatok folytatására.

(döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2015. május 22.,

Kovács Lajos
alpolgármester

Pokorni Zoltán
polgármester

Láttam:

Gottfriedné dr. Tusor Gabriella
jegyző

Melléklet:

1. TFK és ITS - Megalapozó vizsgálat
2. Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Kerületfejlesztési Konceptió 2014-2030 – Jövőkép, területfejlesztési elvek

Kerületfejlesztési Konceptió 2014-2030

1. Jövőkép

A jövőkép elsősorban a kerület földrajzi, táji, természeti adottságaira és hagyományaira - épített környezet, kvalifikált lakosság -, továbbá új, dinamizáló és minőségjavító törekvésekre alapoz, amelyek a kerület, illetve kerületrészek számára a legkedvezőbb fejlődési utat jelölik ki. A jövőképben felvázolt célkitűzés az adottságokat és az eddigi fejlesztési folyamatokat tekintve a következő 10-15 évben sikeresen megvalósítható célokat fogalmaz meg a célok elérését szolgáló programok megjelölésével.

1.1. A Hegyvidéki Önkormányzat Jövőképe

Mottó: "Hegyvidék – Több, mint kerület"

Hegyvidék Budapest legkedveltebb, exkluzív lakó-, pihenő- és szolgáltató kerülete, mely az épített és természeti adottságait kihasználva, intelligens szolgáltatásokkal a lakosságot megtartó életkörüzetet és életminőséget biztosít.

A kiváló természeti adottság kiemelt erőssége a kerületnek. A kerület példaértékűen, folyamatosan védi, ápolja épített környezetét, kijelöli és kerületi védelem alá helyezi karakteres épületeit. Természeti környezete megóvása érdekében a kerület illetékességébe tartozó zöldterületeit, köztereit gondosan fejleszti és karbantartja. Országosan egyedülálló módon, 2014 óta kezeli a területén található erdőterületet (Normafa törvény). Működteti és fejleszti intézményrendszerét az élet minden területén. Ennek a munkának szerves és tudatos folytatására van szükség oly módon, hogy a köz- és magán-szféra együttműködésével a prioritásokon alapuló stratégiai célok megvalósuljanak.

A Hegyvidék dinamikusan fiatalodó kerület, kiegyensúlyozott korfával, egészséges, biztonságos mindennapokat és kilátással teli jövőt biztosítva minden korosztály számára öngondoskodáson, aktív közösségi együttműködésen és a kiváló minőségű szociális szolgáltatásokon keresztül. Hegyvidék Budapest legképzettebb kerülete, ahol a tudás kamatoztatása, a magas szellemi színvonal összefonódik a mentális és testi egészség tudatos megőrzésével és ápolásával.

A hosszú élet titka: Hegyvidék.

A kerület élen jár a vállalkozói aktivitásban, főleg a magas szaktudást igénylő kiemelt gazdasági ágakban (kreatív ipar, tudásgazdaság, egészségipar). A magas hozzáadott érték révén a kerület a környezettudatos gazdaságra alapoz. A közterület hálózatban véghezvitt célzott, magas hatékonyságú beavatkozások emelik a közterületek, mint urbánus tér értékét.

A kerület a környezettudatosság fellegvára, őrzi épített és természeti környezetének különleges értékeit.

A természeti környezet fenntarthatóságát a megújuló energiaforrások elterjesztését és a károsanyag kibocsátás csökkentését szorgalmazó energiapolitikával erősíti meg. Az ehhez kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések a különböző kerületrészekben differenciáltan, a speciális adottságokra alapozva mennek végbe.

A Hegyvidék jövőképe: őrizni és erősíteni az eddig elért kiemelt és magas presztízsű fővárosi szerepét, javítani a kerületi lakosok életminőségét.

1.2. A kerületfejlesztési elvek rögzítése

A Hegyvidéki önkormányzat alapvető célja a **fenntartható városfejlesztés** megvalósítása. Ez egyben a 2014-2020-as programozási időszak stratégiai alapidokumentumaként definiált Európa 2020 stratégia egyik fő célkitűzése is (intelligens, fenntartható és befogadó Európa).

A kerületi városfejlesztés alapját a fenntartható fejlődés környezeti, társadalmi és gazdasági szempontjainak érvényesítése képezi.

A fenntartható városfejlesztés társadalmi szempontból az emberek alapvető szükségleteinek a kielégítését, a mentális jólétet, a közösségi értékek megőrzését jelenti. Fontos eleme a közösségét összetartó szolidaritás, a változások terheinek és előnyeinek egyenlő vagy legalább igazságos elosztása - legyen szó akár szomszédos telkekről, tömbökről, városrészekről.

A fenntartható városfejlesztés környezeti szempontjából a kerület rendelkezik olyan természeti erőforrásokkal és az urbanizáció által még nem érintett területekkel, melyek természeti erőforrások szempontjából hosszú távon és fenntarthatóan kiaknázhatók, másrészt az urbanizált területek környezettudatos fejlesztése nyithat meg új, az üresen álló, vagy alulhasznosított ingatlanokra koncentrált gazdaság- és lakóterület-fejlesztési lehetőségeket.

A fenntartható városfejlődés gazdasági szempontból olyan, a válságoknak ellenálló helyi gazdaságot jelent, melynek magas a termelékenysége és az innovációs szintje. Az innováció előfeltétele a minőségi oktatás, a kutatás és fejlesztés, az erős mikro, kis- és középvállalkozások, valamint a fenntartható fejlődés melletti elkötelezettség.

A városfejlesztési célok tematikusan, e három szempont - társadalmi, gazdasági, valamint épített és természeti környezet - célrendszerének felállításával kerültek tagolásra.

2.1 A kerület átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Társadalom

A lakosságot megtartó és idevonzó életkörülmények és szolgáltatások biztosítása.

Kiemelt cél a kerületi lakosok életminőségének javítása, az egészség mint érték erősítése, a művelt és tájékozott polgárság támogatása és a lakosok bevonása a demokratikus helyi kormányzásba. A fiatalok és az idősek számára szóló szolgáltatások, tematikus programok támogatása.

Gazdaság

A kerületben az ipari és mezőgazdasági területek híján, a magas tudást igénylő tudásgazdaság erősödött meg. Cél az érték- és tudásalapú, valamint a természetközpontrú fenntartható gazdaság erősítése, támogatása, továbbá a gazdaság erősítését szolgáló infrastruktúra fejlesztése.

Kiemelendő az egészségipar szerepe és fejlesztési lehetőségeinek támogatása, az MTA Csillebérci telephelye környezetében kialakult tudásközpont szerepének, valamint a kkv szektor erősítése.

A kerület különleges és egyedülálló természeti adottságait csak részben használja ki. Cél a turizmus színvonalának emelése, a Normafa és környezetének rehabilitációja, az egyedi közlekedési eszközök szerepének növelése.

Épített és természeti környezet

A kerületben megtalálható a nagyvárosias és kisvárosias, valamint a családi házas és nagytelkes villás beépítés. Természeti szempontból az intenzív kihasználású nagyvárosi parkok, valamint a Natura 2000 és természetvédelem alatt álló természetes állapotú, nagy kiterjedésű erdőterületek. A sokarcúság ellenére a Hegyvidék karakteres, egyedi épített és természeti környezettel rendelkezik. A Hegyvidék Budapest tüdeje. Az Önkormányzat célja a hegyvidéki karakter megőrzése és erősítése.

Épített környezet

Cél az életteli és funkcióval teli épületek, egységes városkép megőrzése, a védett és alulhasznosított épületek megújítása, a közterületek fejlesztése, a minőségi lakókörnyezet kialakítása. Kiemelten fontos az üresen álló, funkciójukat veszített ingatlanok hasznosítása.

Természeti környezet

Cél a zöldfelületek minőségi javítása, a lakóterületeken a zöldfelület arányának megőrzése, a természetközelség erősítése, a lakóterületek zöldfelületeinek fejlesztése, a környezetvédelem erősítése. Kiemelt cél a Normafa és környezetének megújítása, ahol elsődleges szempont a természeti értékek rehabilitációja.

További cél az eddig elkezdett önkormányzati programok folytatása: komposztálási program, akkumulátor és elektronikai hulladékgyűjtő akciók. A városi környezetben található közterületi fejlesztések során kiemelten cél a kedvező mikroklimát biztosító zöldszigetek kialakítása, növényállomány telepítéssel, vízfelület kialakítással.

Közlekedés

Cél olyan közlekedési rendszer kialakítása, mely védi a lakóterületeket és előnyben részesíti a helyi mobilitást a forgalomszabályozás, a közösségi közlekedés előtérbe helyezése és komplex parkolásmenedzsment által.

Energiahatékonyság, klímavédelem

Cél az önkormányzati fenntartású intézmények további energetikai fejlesztése, ezen belül a megújuló energiaforráson alapuló rendszerek kiépítése (fotovoltaikus rendszerek, szennyvízhő hasznosítása), valamint az épületek energiafelhasználó berendezéseinek korszerűsítése (ledes világítás kiépítése, energiahatékony berendezések telepítése) és az épületek hőhátartásának javítása hőszigeteléssel, nyílászáró cserével.

Városüzemeltetési szempontból cél a korszerű energiahatékony közvilágítás kiépítése, valamint az elektromos autók és kerékpárok elterjedésének támogatása és az elektromos tömegközlekedés területi lefedettségének növelése. A kerékpáros közlekedést elősegítő infrastrukturális fejlesztések (BUBI, kerékpárszállítási lehetőségek fejlesztése), mint a környezetbarát közlekedés részei is a kibocsátott károsanyag csökkenéshez vezetnek és ily módon támogatják az energiahatékonysági célok elérését.

Klímavédelem tekintetében az energiahatékonysági program megvalósításával a kibocsájtott káros anyag mennyisége jelentősen csökkenthető. A lakossági környezetvédelmi programoknak (komposztálás, elektronikai hulladékgyűjtés) fontos klímavédelmi hatásai is vannak.

Részcélok és a beavatkozások területi egységeinek meghatározása

Mottó	"Hegyvidék – Több, mint kerület"		
Jövőkép	A Hegyvidék Budapest legkedveltebb, exkluzív lakó, pihenő- és szolgáltató kerülete, mely az épített és természeti adottságait kihasználva, intelligens szolgáltatásokkal a lakosságot megtartó életkörünyezetet és életminőséget biztosít		
Átfogó fejlesztési cél	Rész cél	Jellemző beavatkozási terület	
1. TÁRSADALOM			
A kvalifikált lakosságot megtartó, színvonalas életkörünyelmények és szolgáltatások biztosítása	1.1	Igényorientált, modern közszolgáltatási rendszer	1.1.1 Fiatalos, lendületet sugárzó imázs 1.1.2 A kerületi lakosságot ellátó önkormányzati szolgáltató rendszer fejlesztése 1.1.3 Aktív időskor program a közszolgáltatások és az önkéntes szociális hálózat fejlesztésével 1.1.4 Időskorúak számára nyújtott szolgáltatások támogatása és minőségbiztosítása
	1.2	Demokratikus helyi kormányzás, összetartó közösség	1.2.1 Partnerségen alapuló, nyitott, átlátható, szakszerű kerületi kormányzás 1.2.2 Helyi civil élettel való együttműködés, összefogás 1.2.3 A lakosság helyi identitáskörzetekhez való kötődésének erősítése (helytörténet, hagyományok, helyi kultúra)
	1.3	Aktív, egészséges lakosság	1.3.1 Játszóter program 1.3.2 Fiatalok számára is vonzó kerület (infrastruktúra, programok, életkezdesi lehetőségek) 1.3.3 Aktív életmód, prevenció és egészségfejlesztési program 1.3.4 Sportolási lehetőségek fejlesztése 1.3.5 Sport, mint környezeti szempontú nevelés
	1.4	Művelt kerület, versenyképes humánerőforrás	1.4.1 A versenyképes humán erőforrást megtartó és fejlesztő intézkedések 1.4.2 Kulturális események szervezése, támogatása 1.4.3 Együttműködés felsőoktatási intézményekkel 1.4.4 Kulturális intézmények működtetése, megújítása
2. GAZDASÁG			
Érték és tudásalapú, természetközpontú, fenntartható gazdaság erősítése	2.1	Egészségipar fejlesztése	2.1.1 Budán új egészségügyi központ kialakítása és országos jelentőségű egészségügyi intézmények telephely-biztosítása 2.1.2 Egészségipar és gyógyturizmus fejlesztése 2.1.3 Egészségügyi együttműködési rendszer létrehozása, a magánszektor támogatása, szinergiák kihasználása
	2.2.	Tudásgazdaság fejlesztése	2.2.1. A helyi tudásgazdaság jövedelem-termelő képességének javítása 2.2.2 Az információs-kommunikációs technológiák (IKT) fejlesztése 2.2.3 Egyetemi és kutatóközpontok megerősítése, együttműködések fejlesztése
	2.3	Turizmus kínálatfejlesztése és desztináció menedzsment	2.3.1 Épített örökségben és meglévő értékekben rejlő turisztikai potenciál hatékonyabb kiaknázása 2.3.2 Különleges közlekedési eszközök (libegő, fogaskerekű, gyermekvasút) turisztikai szerepének erősítése 2.3.3 Tájékoztató és informálás (tájékoztató kiadványok készítése, tájékoztatói pontok kialakítása) 2.3.4 Kihaszánlatlan turisztikai lehetőségek kiaknázása
	2.4	Szolgáltatóipar fejlesztése	2.4.1 Szolgáltatások minőségének és területi lefedettségének javítása (szabályozási rendszer felhasználásával is) 2.4.2 Tematikus bevásárló és sétálóutcak létrejöttének támogatása 2.4.3 Zarándokutakhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése

3. ÉPÍTETT KÖRNYEZET			
Élettel és funkcióval teli épületek, egységes városkép megőrzése	3.1	Funkcióval, használat teli megújuló épületek	3.1.1 A védett értékeket képviselő, használaton kívüli épületek, épületegyüttesek megfelelő funkcióval való ellátás 3.1.2 Üresen álló és alulhasznosított állami és fővárosi ingatlanok hasznosításának elősegítése 3.1.3 Homlokzat-felújítások támogatása 3.1.4 Korszerű, energiahatékony és a városkép minőségének javulásához is hozzájáruló lakókönyezet és lakóépületek kialakítása
	3.2	Kerületi alközpontok, közterületek megújítása	3.2.1 Minőségi közterület megújítások (csillapított forgalmú utcák, sétáló és bevásárló utcák kialakítása) 3.2.2 Kerületközpont fejlesztése, további alközpontok létrehozása 3.2.3 Akadálymentesítés 3.2.4 közterületek zöldfelület arányának növelése 3.2.5 Közműhálózatok racionalizálása, légvezetékek kiváltása
	3.3	A közlekedési rendszer fejlesztése	3.3.1 Védett lakóövezetek megerősítése közlekedésszabályozási eszközökkel (forgalomszabályozás, átmenő forgalom csökkentése, elkerülő utak) 3.3.2 A helyi mobilitás és a közösségi közlekedés előtérbe helyezése (buszsávok kialakítása) 3.3.3 Komplex parkolás menedzsment (intelligens parkolás, P+R parkolók kialakítása)
4. TERMÉSZETI KÖRNYEZET			
Zöldfelületek minőségének javítása közösségi menedzsment modellek alkalmazásával	4.1	Természetközelség erősítése	4.1.1 Sportélet környezettudatos irányítása 4.1.2 Turisztikai terhelést elosztó terület használat 4.1.3 Természetvédelmi oktatási, nevelési programok 4.1.4 Rekreációs sportolási igények harmonikus együttélését elősegítő, a természeti értékeket megóvó használati rendszer kialakítása
	4.2	Lakóterületek zöldfelületeinek fejlesztése	4.2.1 Faállomány megújítása, fasor-telepítési program 4.2.2 Kerületi értéktérkép létrehozása 4.2.3 Parkok és zöldterületek rendszerének fejlesztése, zöldfelületek fenntartási színvonalának emelése 4.2.4 Környezettudatosságot erősítő projektek, területek közösségi kezelésének támogatása 4.2.5 Lakossági tudatosságnövelés, belső kertek, közösségi kertek programjai
	4.3	A környezet védelme	4.3.1 Források természetes állapotának visszaállítása 4.3.2 Felszín alatti vizek védelme 4.3.3 Tájrehabilitáció, erózió kezelése és talajvédelem 4.3.4 Lakossági környezetvédelmi programok

5. ENERGIAHATÉKONYSÁG, KLÍMAVÉDELEM			
Energiahatékonyság növelése, a környezeti terhelés csökkentése	5.1	Környezetbarát közlekedés	5.1.1 Klímabarát közlekedési rendszerekkel a káros anyag kibocsátás csökkentése (elektromos autó, busz, kerékpár) 5.1.2 Közösségi közlekedés előnyben részesítése, fejlesztése 5.1.3 Kerékpáros közlekedés infrastrukturális fejlesztése a domborzati viszonyok figyelembevételével
	5.2	Megújuló energiaforrások felhasználása és energiatakarékos területhasználat	5.2.1 Energia- és anyagtakarékos megoldások alkalmazása 5.2.2 Zöldfelület arányának megtartása 5.2.3 Megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzése
	5.3	Energiahatékony városüzemeltetés	5.3.1 Meglévő épületállomány komplex felújítása energiahatékonysági programokkal 5.3.2 Közszolgáltatások infrastrukturális hátterének energiahatékonysági célú fejlesztése 5.3.3 Klímabarát közlekedési eszközök használata a városüzemeltetésben 5.3.4 Energiahatékony közvilágítás kiépítése

